

Samferdselsdepartementet
Kyst- og miljøavdelingen
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: 523420-005
Deres ref.:
Ansvarlig advokat: Filip Truyen

Bergen, 23. november 2016

Delegasjon av myndighet etter havne- og farvannsloven § 10

1. Bakgrunn

Vi bistår Bergen og Omland Havnevesen ("BOH") med dets samarbeidskommuner i forbindelse med reorganisering av havnevirksomheten i regionen. BOH er et interkommunalt samarbeid organisert etter kommuneloven § 27. Det er 11 deltakerkommuner i BOH. De myndighetsoppgaver som deltakerkommunene er tillagt etter havne- og farvannsloven, er i dag delegert til BOH i medhold av lovens § 10 første ledd.

Organiseringen av BOH har gitt en rekke utfordringer som har redusert mulighetene for utvikling av havnevirksomheten i regionen. Etter en langvarig og svært omfattende administrativ og politisk prosess har man imidlertid oppnådd enighet å etablere et nytt havneselskap, Bergen og Omland Havn AS ("Bergen og Omland Havn"), som skal videreføre virksomheten til BOH. Deltakerkommunene ønsker at Bergen og Omland Havn skal organiseres som et aksjeselskap. Valg av selskapsform er et resultat av en bred juridisk, økonomisk og politisk avveining. Bergen og Omland Havn ble stiftet den 4. november 2016. Virksomheten i BOH er planlagt overført til Bergen og Omland Havn i begynnelsen av 2017 med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2017.

Avviklingen av BOH og etableringen av Bergen og Omland Havn er nærmere beskrevet i vedlagte intensjonsavtale.

Bilag 1: Intensjonsavtale datert 17. juni 2016

Videre vedlegges stiftelsesdokument med vedtekter for det nye selskapet.

Bilag 2: Stiftelsesdokument for Bergen og Omland Havn AS

Intensjonsavtalen om avvikling av BOH og etablering av Bergen og Omland Havn har høsten 2016 blitt godkjent av samtlige kommunestyre i deltakerkommunene. Videre er intensjonsavtalen tiltrådt av havnestyret og havnerådet i BOH. Modellen er for øvrig gjennomgått på et møte med Kystverket i Bergen rådhus den 5. oktober 2016.

I forbindelse med at virksomheten i BOH skal videreføres i Bergen og Omland Havn, er det ønskelig at alle oppgaver som utføres av BOH overtas av Bergen og Omland Havn. Dette gjelder også den myndighetsutøvelse som er delegert fra deltakerkommunene i medhold av havne- og farvannsloven § 10 første ledd. I det følgende vil vi derfor redegjøre for vårt synspunkt på delegasjonsadgangen, og deretter be om departementets synspunkt på om det gjelder rettslige skranker som vil begrense deltakerkommunenes adgang til å foreta slik delegasjon.

2.1 Delegasjon etter av havne- og farvannsloven § 10 første ledd og alminnelige prinsipper om delegasjon av myndighet

Havne- og farvannsloven § 10 lyder som følger:

Myndighet som etter denne loven tilligger kommunen, kan delegeres til interkommunalt samarbeid, jf. lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), og til selskap etablert i henhold til lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper.

Departementet kan ved enkeltvedtak eller i forskrift fastsette at en nærmere bestemt del av kommunens myndighet etter denne loven kan delegeres til private.

Det følger således uttrykkelig av havne- og farvannsloven § 10 første ledd at myndigheten som kommunen har etter denne loven kan delegeres både til et interkommunalt samarbeid, hvilket er tilfelle for dagens BOH, og til selskaper etablert i henhold til lov om interkommunale selskaper ("IKS"). Sistnevnte lov gjelder for "selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper", se IKS-loven § 1. Loven gjelder ikke for selskaper hvor "samtlige deltakere har et begrenset ansvar for selskapsforpliktelsene". I utgangspunktet kan det derfor argumenteres for at delegasjon til et aksjeselskap ikke faller inn under den eksplisitte delegasjonshjemmelen i havne- og farvannsloven § 10 første ledd. Alternativet vil i så fall være at delegasjon av myndighet må følge reglene om delegasjon til "private", jf. havne- og farvannsloven § 10 andre ledd.

Dette utgangspunktet må imidlertid ses i lys av ytterligere to forhold. For det første er det særtrekk ved nye Bergen og Omland Havn som tilsier at dette bør likestilles med et IKS i relasjon til kommunenes delegasjonskompetanse. For det annet gjelder det en generell adgang for delegasjon av myndighet, hvilket uansett vil supplere havne- og farvannsloven § 10.

Når det gjelder likhetstrekk mellom Bergen og Omland Havn og et IKS, kan det for det første påpekes at et IKS er en egen selvstendig juridisk person, på samme måte som et aksjeselskap. Heller ikke et IKS vil være underlagt forvaltningslovens regler, med mindre de utferdiger vedtak. Der Bergen og Omland Havn utferdiger vedtak, vil de – på samme måte som et IKS – være underlagt forvaltningslovens regler.

For det andre følger det av vedtektene til Bergen og Omland Havn at aksjer i selskapet bare kan eies av kommuner. Det er således parallellitet til eierskapet i et IKS. Reelt sett vil derfor kompetansen forbli innen kommunens sfære og de reservasjoner som gjelder for delegasjon av myndighetsutøvelse gjør seg derfor ikke gjeldende i større grad enn for et IKS.

For det tredje vises til Regjeringens forslag til endringer av IKS-loven, sendt på høring 5. februar 2015. Forslaget innebærer blant annet at dagens regel om ubegrenset solidaransvar for deltakere i IKS blir endret, slik at et IKS i fremtiden skal drives med begrenset ansvar. En slik endring vil resultere i at ansvarsformen for aksjeselskap og interkommunalt selskap blir samsvarende.

De tre nevnte forhold innebærer at forskjellen mellom Bergen og Omland Havn – som etter sine vedtekter bare kan eies av kommuner – og et IKS, utviskes. Dette tilsier at delegasjon av myndighet til Bergen og Omland Havn bør kunne omfattes av de alminnelige prinsipper om delegasjon av myndighet etter havne- og farvannsloven § 10 første ledd. Det vil ikke være større betenkeligheter ved å delegere myndigheten til et aksjeselskap som i sin helhet eies av det offentlige, enn til et IKS.

Hertil kommer at presiseringen i lovtteksten av at myndigheten kan delegeres til interkommunale samarbeid og selskaper først og fremst fremstår som en *presisering*, ikke en *begrensning*. Det vises til lovens forarbeider, hvor departementet skriver at den uttrykkelige henvisningen til IKS inntas i bestemmelsen "*for å unngå tvil*" om hvorvidt myndigheten kan delegeres til IKS. Det påpekes også at "*det må være opp til den enkelte kommune å sørge for at [myndighetsdelegering] skjer i betryggende former og i samsvar med kommunestyrets ønsker*" (Ot.prp. nr. 75 (2007-2008) s. 45).

Det kan videre sees hen til punkt 17.2.4 i forarbeidene, hvor departementet vurderer reglene for organisering av kommunale havner. Departementet skriver her følgende (utvalgte sitater):

"Departementet legger vekt på det kommunale selvstyret og den alminnelige næringsfriheten når det gjelder kommunenes organisering av havnevirkomheten. (...)

Departementet mener det må være opp til den enkelte kommune å velge den organisasjonsform den finner mest hensiktsmessig som ramme for den virksomheten som skal drives. (...)

Det vil bero på kommune- og selskapslovgivningen hvilke organisasjons- og selskapsformer som kan benyttes for havnene. Både kommunale foretak (KF), interkommunale selskap (IKS), aksjeselskap og andre selskapstyper kan være aktuelle. (...)

Det mest naturlige valget ved opprettelsen av et selskap for å løse driftsoppgaver i havnen, vil i tråd med det som ellers velges i næringslivet, gjerne falle på aksjeselskapet (AS) (...) Departementet legger til grunn at det ikke vil gjelde noen begrensning for opprettelse av ASA eller andre selskaper for å løse driftsoppgaver i offentlige havner, så lenge offentligrettslig myndighet utøves av offentlige organer i samsvar med alminnelig delegasjonslære og de begrensninger som følger av reglene om havnekapital." (s. 107)
[henvisningen til ASA skal trolig være AS]

Uttalelsene fra forarbeidene viser at lovgiverne hadde et uttalt ønske om å innrømme kommunene valgfrihet med hensyn til organisering av havnen, og at det sentrale er at *myndighetsoppgavene* utøves av offentlige organer. Når det i vedtektene til Bergen og Omland Havn bestemmes at selskapet bare skal kunne eies av kommuner, vil både driftsoppgavene og myndighetsoppgavene utøves av offentlige organer. Det foreligger da ikke fare for at myndigheten vil utøves av andre enn offentlige organer.

I samtale med Samferdselsdepartementet har vi fått opplyst at departementet ikke har praksis for å tillate delegering av myndigheten etter havne- og farvannsloven til aksjeselskap. Imidlertid er det så vidt vi kjenner til ingen andre kommuner som tidligere har organisert havnevirksomheten som et aksjeselskap, men i stedet som IKS eller andre selskapsformer. Årsaken til den fraværende praksis for delegering av myndigheten til aksjeselskap er altså ikke en omforent forståelse av at myndigheten ikke bør delegeres til aksjeselskap, men alene den omstendighet at det ikke har eksistert aksjeselskap å delegere til.

Videre vil vi påpeke at Bergen og Omland Havn trolig vil bli ansett som et "organ for stat eller kommune" etter forvaltningsloven § 1, noe som ytterligere reduserer betenkelighetene ved å delegere myndigheten til selskapet. Det vises her til forarbeidene til forvaltningsloven, hvor det uttales at hvorvidt offentlige aksjeselskaper er å anse som "organ for stat eller kommune" vil bero på "*en konkret vurdering, der organisasjonsform og arten av den virksomhet som drives vil være sentrale momenter*" (Ot.prp. nr. 53 (1997-98) s. 78).

I juridisk teori er det om denne vurderingen fremhevet følgende:

"I praksis vil det være avgjørende om bruken av selskapsformen bare fremtrer som en annen måte å organisere tradisjonell forvaltningsvirksomhet på, eller om valg av organisasjonsform avspeiler at man forutsetter at virksomheten skal drives etter tradisjonelle forretningsmessige kriterier, og ikke som politisk styrt tjenesteyting overfor borgerne, eller for å ivareta særlig offentlig interesser." (Bernt, Jan Fridthjof og Rasmussen, Ørnulf: Frihagens forvaltningsrett Bind 1, 2010 på s. 161- 162).

Bernt og Rasmussen viser videre til forarbeidene til offentliglova og uttalelser fra Kommunaldepartementet i denne forbindelse. Kommunaldepartementet utdypet vurderingstemaet på følgende måte:

"Ved vurderingen av om slike virksomheter faller inn under offentlighetsloven vil virksomhetens grad av næringsvirksomhet/forvaltningsvirksomhet være et moment. Det vil videre ha betydning om det er tale om et rettslig eller faktisk monopol. Hvor tett organisasjonsformen er knyttet til kommunen vil også være et sentralt moment, sammen med graden av politisk styring fra deltakerkommunens side." (s. 161-162).

I kommentar til forvaltningsloven § 1 på Gyldendal elektroniske lovkommentar (rettsdata.no) skriver Jan Fridthjof Bernt dessuten følgende:

"De beste grunner taler derimot for at aksjeselskaper som er opprettet for å ivareta sentrale forvaltningsoppgaver uten nevneverdig elementer av markedsorientering eller konkurranse med private bedrifter, må anses som "organ for stat eller kommune", slik at forvaltningsloven gjelder også for disse" (note 11 til fvl. § 1, sist hovedrevidert 14.03.2014).

På denne bakgrunn mener vi at deltakerkommunene vil ha kompetanse til å delegere den myndighet som tilligger kommunene etter havne- og farvannsloven til Bergen og Omland Havn med grunnlag i havne- og farvannsloven § 10 første ledd og alminnelige prinsipper om delegasjon av myndighet.

2.2 Delegasjon etter av havne- og farvannsloven § 10 andre ledd

Etter vår mening tilsier momentene som er gjennomgått i punkt 2.1 ovenfor at Bergen og Omland Havn ikke omfattes av begrepet som "private" etter havne- og farvannsloven § 10 andre ledd. Forutsatt at departementet likevel skulle komme til at Bergen og Omland Havn ikke kan delegerer myndigheten etter § 10 første ledd, ber vi om departementets synspunkt på om det etter søknad fra deltakerkommunene kan åpnes opp for delegasjon av kompetanse i medhold av § 10 andre ledd.

Det følger av § 10 andre ledd at departementet ved enkeltvedtak kan fastsette "at en nærmere bestemt del av kommunens myndighet etter denne loven kan delegeres til private".

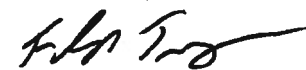
Det er primært ønskelig at en slik delegasjon til Bergen og Omland Havn vil gjelde alle myndighetsoppgaver som deltakerkommunene er tillagt etter havne- og farvannsloven. Kommunene vil i så fall etter en dialog med departementet treffe vedtak hvor man i en søknad spesifiserer alle de angjeldende myndighetsoppgaver slik at departementet kan innfri kravet om "nærmere bestemt" i enkeltvedtaket.

I forarbeidene til havne- og farvannsloven § 10 andre ledd er det uttalt at delegasjon etter denne bestemmelsen typisk vil gjelde "*hvor det er usikkert om en befinner seg på området for offentlig myndighetsutøvelse eller områder som like gjerne kan ivaretas av private*" (Ot.prp. nr. 53 (1997-98) s. 44-45). Denne begrensningen synes imidlertid å innebære at det private rettssubjektet er eid av private, ikke offentlige organer. Hvorvidt myndigheten "*like gjerne kan ivaretas av private*" er en nyanse som mister relevans når rettssubjektet er eid av det offentlige og slikt eierskap dertil er vedtektsbestemt.

Dette må også ses i lys av at det som tidligere nevnt er få betenkeligheter ved å delegerer myndighetsoppgavene til Bergen og Omland Havn, og at formålet med loven fullt ut vil realiseres ved slik delegasjon. Det er flere private rettssubjekt som ikke engang er eid av stat eller kommune, som er tildelt kompetanse til å utøve offentlig myndighet. Som eksempel nevnes Norges Råfisklag, Norges Sildesalgslag, Det norske Veritas og Oslo børs. Disse rettssubjektene regnes som forvaltningsorgan ved utøvelsen av offentlig myndighet og må derfor følge forvaltningslovens regler i slike situasjoner, noe som også vil gjelde for Bergen og Omland Havn.

Dersom departementet skulle komme til at Bergen og Omland Havn ikke kan delegeres myndigheten etter § 10 første ledd, ber vi således om tilbakemelding fra Samferdselsdepartementet om på hvilke myndighetsoppgaver det etter søknad kan forventes tillatelse til delegasjon med etter havne- og farvannsloven § 10 andre ledd.

Med vennlig hilsen
WIKBORG, REIN & CO. ADVOKATFIRMA DA

Filip Truyen

**Intensjonsavtale om
avvikling av Bergen og Omland Havnevesen
og etablering av nytt regionalt havnesamarbeid**

**Inngått mellom
deltakerkommuner i
Bergen og Omland Havnevesen**

---

17. juni 2016

1 PARTER

Denne intensjonsavtalen, heretter benevnt "Avtalen", er dags dato inngått mellom følgende parter:

Askøy kommune
Austrheim kommune
Bergen kommune
Fedje kommune
Fjell kommune
Lindås kommune
Meland kommune
Os kommune
Radøy kommune
Sund kommune
Øygarden kommune

I denne Avtalen er den enkelte kommune benevnt som "Part" og i felleskap "Partene".

2 BAKGRUNN

Partene er deltakerkommuner i Bergen om Omland Havnevesen ("BOH"). Det er enighet om at dagens havnesamarbeid skal omorganiseres.

Formålet med denne Avtalen er derfor å trekke opp prinsipper avvikling av BOH og etablering av et nytt regionalt havnesamarbeid. Et nytt havnesamarbeid skal danne grunnlaget for en fremtidsrettet, moderne og solid havnevirkosomhet i eierkommunenes havnefarvann.

Videre er formålet med denne Avtalen å klarlegge skillet mellom eiendeler som utgjør Bergen kommunes havnekapital slik denne er definert i havne- og furvannsloven § 47 ("Havnekapitalen i Bergen"), og øvrige eiendeler som tilhører Bergen kommune ("Bykassen"), men som i dag er balanseført i BOH.

3 NAVN, SELSKAPSFORM OG FORRETNINGSKONTOR

Det nye havnesamarbeidet skal etableres som et aksjeselskap.

Selskapets navn skal være Havneselskapet AS ("Selskapet").

Selskapet skal ha sitt forretningskontor i Bergen kommune.

4 SELSKAPETS FORMÅL

Selskapet skal ivareta og samordne havneoppgaver i eierkommunenes havnefarvann.

Selskapet skal arbeide for å utvikle havnene i regionen som attraktive havner i regional, nasjonal og internasjonal sammenheng.

Selskapet skal fremme sjøveis transport av personer og gods som en effektiv, miljøvennlig og fremtidsrettet kommunikasjonsform, og legge til rette for effektiv samhandling med andre transportformer. Havneanlegg og arealer skal disponeres og utvikles med sikte på en best mulig ressursutnyttelse. Selskapet skal videre kunne engasjere seg i alle andre former for havnetilknyttet virksomhet, herunder samferdselsspørsmål og næringsutvikling som innenfor samarbeidsområdet finnes hensiktsmessig og økonomisk fordelaktig for det næringsliv havnene skal betjene og dermed også for selskapet.

Selskapet skal arbeide for sikkerhet på sjøen og trygge farleder.

Selskapet skal etablere et eget datterselskap som innen rammen av havne- og farvannsloven skal forestå forvaltningsoppgaver på vegne av eierkommunene i samsvar med delegasjon av myndighet fra den enkelte kommune.

Selskapet kan etablere egne selskaper eller delta som medeier i selskaper når dette ligger innenfor selskapets vedtektsfestede virksomhet. Herunder kan Selskapet også delta som medeier i selskaper og/eller som direkte medeier i kaianlegg og tilknyttet infrastruktur sammen med andre offentlige og/eller private aktører.

5 AKSJEKAPITAL OG AKSJEKLASSER

Selskapets skal ha en aksjekapital på NOK 10 000 000 fordelt på 10 000 aksjer, hver pålydende NOK 1 000.

Det skal være to aksjeklasser i selskapet, Aksjeklasse A og Aksjeklasse B.

Aksjeklasse A har rett til å velge fire styremedlemmer på generalforsamlingen. Aksjeklasse A har også rett til å velge møteleder på generalforsamlingen. Det skal arbeides videre med prinsipp/metode for fordeling av styremedlemmer mellom deltakende kommuner.

Aksjeklasse B har rett til å velge fire styremedlemmer på generalforsamlingen. Aksjeklasse B har også rett til å velge hvem som skal være styreleder.

6 FORDELING AV EIERSKAP OG INNSKUTT AKSJEKAPITAL

Det er bare kommuner som kan eie aksjer i selskapet. Partene i denne Avtalen skal gis rett til å tegne aksjer i Selskapet etter følgende fordeling:

Kommune	Antall aksjer i Aksjeklasse A	Antall aksjer i Aksjeklasse B	Prosentvis eierandel i Selskapet	Innskutt aksjekapital i NOK
Askøy	500		5	500 000
Austrheim	100		1	100 000
Bergen		5 000	50	5 000 000
Fedje	100		1	100 000

Fjell	1 100		11	1 100 000
Lindås	1 600		16	1 600 000
Meland	100		1	100 000
Os	500		5	500 000
Radøy	100		1	100 000
Sund	100		1	100 000
Øygarden	800		8	800 000
SUM	5000	5000	100	10 000 000

I tillegg til ovennevnte aksjeinnskudd har Bergen kommune en plikt til å yte et ekstra innskudd av egenkapital som beskrevet i punkt 10 nedenfor. Slik innskutt egenkapital endrer ikke ovennevnte fordeling av eierskap. Samlet innskutt kapital i Selskapet blir således NOK 545 mill. fra Havnekassen i Bergen, inkludert innskutt aksjekapital på NOK 5 mill, og NOK 5 mill. fra de øvrige deltakerkommuner, hvilket til sammen utgjør NOK 550 mill.

Dertil skal Partenes sameie i eiendeler som i dag eies av BOH (likvide midler, maskiner, kjøretøy samt installasjoner og anlegg), med unntak av andel i Mongstad kai, bli skutt inn i Selskapet uten at dette endrer ovennevnte innskuddsplikt, fordeling av eierskap og aksjetegning. For Mongstad kai inngås en særskilt avtale, se punkt 9 nedenfor.

7 OMSETNINGSBEGRENSNINGER. NYE DELTAKERKOMMUNER

Aksjer kan overdras til andre kommuner til kostpris. Erverv av aksjer skal være betinget av samtykke fra Selskapets styre. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn. Kravet om styresamtykke gjelder ikke økt eierskap som følge av at kommuner slås sammen.

Det er ikke forkjøpsrett til aksjene i Selskapet.

Ved tilslutning fra et flertall av deltakerne i begge aksjeklasser, samt tilslutning fra 2/3 av aksjekapitalen, kan det vedtas rettet emisjon mot nye deltakerkommuner. Ny deltaker tegner aksjer i Aksjeklasse A. Tegningskursen settes til aksjenes pålydende.

Utvidelse av aksjekapitalen endrer ikke reguleringen av forholdet mellom aksjeklassene slik er beskrevet i denne Avtalen.

8 INNLØSNING OG OPPLØSNING

Enhver deltaker i Selskapet skal ha rett til å tre ut med 6 måneders skriftlig varsel. Uttreden foretas ved at Selskapet innløser uttredende deltakers aksjer. Innløsningssummen skal tilsvare eiers kostpris for aksjene i Selskapet.

Innløsning endrer ikke reguleringen av forholdet mellom aksjeklassene slik dette er beskrevet i denne Avtalen.

Selskapet skal oppløses ved tilslutning fra samtlige stemmer i én av Selskapets aksjeklasser. Ved oppløsning fordeles netto verdi av Selskapets eiendeler forholdsmessig ut fra innskutt egenkapital fra den enkelte deltakerkommune.

Ved oppløsning har den enkelte deltaker rett til å kjøpe kaianlegg og annen fast infrastruktur som ligger i deltakers kommune. Kjøpet foretas til markedspris.

9 AVVIKLING AV BOH

Partene er enige om at BOH skal avvikles samtidig med at Selskapet etableres.

BOHs eiendeler skal, med unntak av andel i Mongstad kai, overføres til Selskapet ved stiftelsen av dette. Eiendommer som omtalt i punkt 10 nedenfor omfattes ikke av BOHs eiendeler, men skal tilordnes Selskapet i den grad dette følger av innskuddsplikten i punkt 10 nedenfor. BOHs eiendeler utgjør i således hovedsak likvide midler, maskiner, kjøretøy samt installasjoner og anlegg.

Ved avviklingen av BOH overføres eierskapet til Mongstad kai fra BOH til et nytt aksjeselskap ("Mongstad kai AS"). Lindås kommune skal eie 65 % og Havneselskapet AS skal eie 35 % av aksjene i Mongstad kai AS. Styret i Mongstad kai AS skal bestå av 3 personer. Det inngås en aksjonæravtale som gir Lindås kommune rett til å utpeke to av styrets medlemmer og Havneselskapet AS rett til å utpeke ett styremedlem. Havneselskapet AS skal stå for driften av Mongstad kai AS, og det skal inngås en driftsavtale på markedsmessige vilkår. Mongstad kai AS skal ikke kunne utøve virksomhet som må anses som konkurrerende i forhold til Havneselskapet AS.

10 SKILLET MELLOM HAVNEKAPITALEN OG BYKASSEN I BERGEN

Med "Eiendommene" menes i denne Avtalen samtlige eiendommer, tomter, arealer, bygninger, kaifronter, kaiavsnitt og faste havneinnretninger som ligger i Bergen kommune og som på tidspunktet for inngåelse av Avtalen er balanseført i BOH.

Samtlige Eiendommer tilhører Bykassen i Bergen med mindre annet er følger av denne Avalen. Dette innebærer at Havnekapitalen i Bergen består av verdier for NOK 995 mill. Dette er verdier som skal tilordnes den havnekasse som Bergen kommune utpeker i samsvar med prinsippene omtalt nedenfor.

Havnekapitalen i Bergen består, foruten en sameieandel i det som eies av BOH (jf. punkt 6 siste avsnitt ovenfor), av følgende:

- Verdier for NOK 545 mill. som tilordnes Selskapet som egenkapitalinnskudd ved stiftelsen av dette.
- Verdier for ytterligere NOK 450 mill. Slike verdier overføres fra Bykassen i Bergen til en egen "havnekasse" i Bergen kommune når havnevirksomheten på Dokken opphører og disse arealene tilbakeleveres til Bykassen.

Innskuddet på NOK 545 mill. tilordnes Selskapet etter følgende prinsipper:

- A. Innskutt aksjekapital i ved tegning av aksjer i Selskapet, til sammen NOK 5 mill. (jf. punkt 6 ovenfor).
- B. Ved oppløsning av BOH overtar Bykassen i Bergen all langsiktig gjeld i BOH, ca. kr. 350 mill.

- C. Det skal ikke ligge latente skatteplikter ved overføringen og alle aktiva bokføres til markedsverdi ved etableringen av Selskapet.
- D. Arbeidskapital (omløpsmidler og kortsiktig gjeld) og som tilligger Bergen kommunes andel i BOH, overføres ved oppløsning av BOH i sin helhet til Selskapet.
- E. Anleggsmidler som anses som en del av Eiendommene overføres til Selskapet etter en taksering (markedsverdier) og avregnes mot det avtale innskuddet. Følgende anleggsmidler skal overtas av Selskapet:
  - i. Alle direkte havnerelaterte driftsmidler
  - ii. Hurtigruteterminalen/Administrasjonsbygget på Dokken
  - iii. Typiske havneeieendommer/-innretninger som ikke vil være knyttet til kommunale formål
  - iv. Skolten

Bygg eller arealer som ikke er tillagt Havnekapitalen i Bergen, og som ønskes benyttet til havnevirksomhet, leies av Selskapet fra Bykassen i Bergen. Kaifronter disponeres til symbolsk leie som gjenspeiler en vedlikeholdsplikt. Øvrige arealer og bygninger disponeres til markedsleie.

11 ANSATTE

Når BOH oppløses og Selskapet stiftes foretas det en transaksjon som reguleres av arbeidsmiljølovens regler om virksomhetsoverdragelse. De ansatte i BOH vil i utgangspunktet gå fra å være ansatte i Bergen kommune til å bli ansatte i Havneselskapet AS. Partene i Avtalen er imidlertid innforstått med at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven legger bindende premisser som i korte trekk oppsummeres slik:

- A. Alle rettigheter og plikter som følger av de arbeidsforhold som foreligger på overdragelsestidspunktet, overføres til den nye arbeidsgiver.
- B. De berørte ansatte har krav på informasjon i forkant av overdragelsen, og de tillitsvalgte skal informeres og inviteres til drøftinger.
- C. De berørte ansatte kan motsette seg overføring av ansettelsesforholdet til ny arbeidsgiver.
- D. Virksomhetsoverdragelsen gir ikke i seg selv verken tidligere eller ny arbeidsgiver saklig grunn for oppsigelse.

12 GODKJENNINGER

Denne Avtalen må godkjennes av de respektive kommunestyre.

Videre er denne Avtalen inngått under forutsetning av at statlige myndigheter ikke treffer vedtak som innebærer at ovennevnte prinsipper for avvikling av BOH, fordeling av eiendeler og etablering av Selskapet ikke kan følges.

13 FREMDRIFTSPLAN

Partene er enige om følgende tentative fremdriftsplan:

Dato	Begivenhet
	Utkast til budsjett for Havneselskapet AS for 2017
	Avvikling av BOH og aksjetegning i Havneselskapet AS godkjennes av samtlige kommunestyrer
	Avklaring på at statlige myndigheter vil godkjenne alle sider ved avviklingen av BOH og etableringen av Havneselskapet AS
	Ferdigstilling av dokumenter for avvikling av BOH og stiftelse av Havneselskapet AS, inkludert avklaring av hvem som skal utgjøre styret i Selskapet
	Havnestyret godkjenner oppløsning av BOH
	Havnerådet godkjenner oppløsning av BOH
31.12.2016	Avvikling av BOH og stiftelse Havneselskapet AS

14 UNDERSKRIFTER

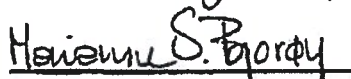
Bergen, 17. juni 2016

 Askøy kommune

 Austrheim kommune

 Bergen kommune

 Fedje kommune

 Fjell kommune

 Lindås kommune

 Meland kommune

 Os kommune

 Radøy kommune

 Sund kommune

 Øygarden kommune

Stiftelsesdokument for Bergen og Omland Havn AS

1 STIFTERNE

Stifterne er:

Askøy kommune, Org.nr. 964 338 442, Klampavikvegen 1, 5300 Kleppestø
Austrheim kommune, Org.nr. 948 350 823, Sætre marka 2, 5943 Austrheim
Bergen kommune, Org.nr. 964 338 531, Rådhusgaten 10, 5020 Bergen
Fedje kommune, Org.nr. 944 041 036, 5947 Fedje
Fjell kommune, Org.nr. 951 996 777, Postboks 184, 5342 Straume
Lindås kommune, Org.nr. 935 084 733, Kvernhusmyrane 20, 5914 Isdalstø
Meland kommune, Org.nr. 951 549 770, Postboks 79, 5906 Frekhaug
Os kommune, Org.nr. 844 458 312, Postboks 84, 5202 Os
Radøy kommune, Org.nr. 954 748 634, Radøyvegen 1690, 5936 Manger
Sund kommune, Org.nr. 964 338 809, Postboks 23, 5371 Skogsvåg
Øygarden kommune, Org.nr. 938 766 223, Ternholmvegen 2, 5337 Rong

2 SELSKAPETS VEDTEKTER

§ 1 Firmanavn

Selskapets firmanavn er Bergen og Omland Havn AS.

§ 2 Forretningskommune

Selskapet skal ha sitt forretningskontor i Bergen kommune.

§ 3 Selskapets virksomhet

Selskapet skal ivareta og samordne havneoppgaver i eierkommunenes havnefarvann.

Selskapet skal arbeide for å utvikle havnene i regionen som attraktive havner i regional, nasjonal og internasjonal sammenheng.

Selskapet skal fremme sjøveis transport av personer og gods som en effektiv, miljøvennlig og fremtidsrettet kommunikasjonsform, og legge til rette for effektiv samhandling med andre transportformer. Havneanlegg og arealer skal disponeres og utvikles med sikte på en best mulig ressursutnyttelse. Selskapet skal videre kunne engasjere seg i alle andre former for havnetilknyttet virksomhet, herunder samferdsels spørsmål og næringsutvikling som innenfor samarbeidsområdet finnes hensiktsmessig og økonomisk fordelaktig for det næringsliv havnene skal betjene og dermed også for selskapet.

Selskapet skal arbeide for sikkerhet på sjøen og trygge farleder.

Selskapet skal etablere et eget datterselskap som innen rammen av havne- og farvannsloven skal forestå forvaltningsoppgaver på vegne av eierkommunene i samsvar med delegasjon av myndighet fra den enkelte kommune.

Selskapet kan etablere egne selskaper eller delta som medeier i selskaper når dette ligger innenfor selskapets vedtektsfestede virksomhet. Herunder kan selskapet også delta som medeier i selskaper og/eller som direkte medeier i kaianlegg og tilknyttet infrastruktur sammen med andre offentlige og/eller private aktører.

§ 4 Aksjekapital og aksjer

Selskapets aksjekapital er NOK 9 998 000 fordelt på 9 998 aksjer, hver pålydende NOK 1 000.

Det er to aksjeklasser i selskapet, Aksjeklasse A og Aksjeklasse B. I Aksjeklasse A er det 5 000 aksjer med samlet pålydende NOK 5 000 000. I Aksjeklasse B er det 4 998 aksjer med samlet pålydende NOK 4 998 000.

§ 5 Vilkår for eierskap

Det er bare kommuner som kan eie aksjer i selskapet.

§ 6 Signatur

Selskapets firma tegnes av styrets leder alene eller av to styremedlemmer i fellesskap. Styret kan tildele prokura.

§ 7 Stemmerett

Hver aksje har én stemme på generalforsamlingen, med mindre annet følger av aksjeloven eller vedtektene.

Aksjeklasse A har rett til å velge møteleder på generalforsamlingen.

§ 8 Valg av styre

De aksjeeiervalgte medlemmene i styret velges for inntil fire år av gangen. Valget følger kommunevalgperioden.

Det skal være åtte aksjeeiervalgte medlemmer av styret.

Aksjeklasse A har rett til å velge fire styremedlemmer på generalforsamlingen. Aksjeklasse A har også rett til å velge et tilsvarende antall varamedlemmer til styret.

Blant styremedlemmene som skal velges av Aksjeklasse A har kommunene Lindås, Fjell og Øygarden rett til å utpeke ett styremedlem hver, forutsatt at kommunene er aksjeeiere i selskapet. Blant styremedlemmene som skal velges av Aksjeklasse A har kommunene Sund, Askøy, Os, Radøy, Meland, Fedje og Austrheim i fellesskap rett til å utpeke ett styremedlem, forutsatt at kommunene er aksjeeiere i selskapet.

Aksjeklasse B har rett til å velge fire styremedlemmer på generalforsamlingen. Aksjeklasse B har også rett til å velge et tilsvarende antall varamedlemmer til styret. Aksjeklasse B har rett til å velge hvem som skal være styreleder.

§ 9 Valgkomité

Selskapet skal ha en valgkomité som består av seks medlemmer som velges av generalforsamlingen. Aksjeklasse A har rett til å utpeke tre medlemmer som kan velges til valgkomitéen. For medlemmer som utpekes av Aksjeklasse A fortas valget som følger:

- Lindås, Meland, Radøy, Austrheim og Fedje kommune har i fellesskap rett til å utpeke ett medlem som kan velges til valgkomitéen, forutsatt at kommunene er aksjeeiere i selskapet.
- Sund, Fjell og Øygarden kommune har i fellesskap rett til å utpeke ett medlem som kan velges til valgkomitéen, forutsatt at kommunene er aksjeeiere i selskapet.
- Os og Askøy kommune har i fellesskap rett til å utpeke ett medlem som kan velges til valgkomitéen, forutsatt at kommunene er aksjeeiere i selskapet.

Aksjeklasse B har rett til å utpeke inntil tre medlemmer som kan velges til valgkomitéen.

Valgkomitéen velger selv sin leder.

Medlemmene i valgkomitéen velges for inntil fire år av gangen, og valget følger kommunevalgperioden. Valgkomitéen skal møtes minst en gang hvert år, og ellers ved behov. Valgkomiteen skal fremme forslag på valg av medlemmer til styret, herunder varamedlemmer og styreleder.

Valgkomitéen skal arbeide for å ivareta balanse og bredde i styrets kompetanse. Det skal også arbeides for kjønnsmessig representasjon i samsvar med reglene i allmennaksjeloven § 6-11 a.

Valgkomitéens innstilling er rådgivende for generalforsamlingen.

§ 10 Omsetningsbegrensninger. Nye aksjeeiere

Aksjer kan overdras til andre kommuner til kostpris. Erverv av aksje er betinget av samtykke fra selskapets styre. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn. Kravet om styresamtykke gjelder ikke økt eierskap som følge av at kommuner slås sammen.

Det er ikke forkjøpsrett til aksjene i selskapet.

Ved tilslutning fra et flertall av deltakerne i begge aksjeklasser, samt tilslutning fra 2/3 av aksjekapitalen, kan det vedtas rettet emisjon mot nye deltakerkommuner. Ny deltaker tegner aksjer i Aksjeklasse A. Tegningskursen settes til aksjenes pålydende.

Utvidelse av aksjekapitalen endrer ikke reguleringen av forholdet mellom aksjeklassene slik dette er regulert i vedtektene.

§ 11 Innløsning og oppløsning

Enhver deltaker har rett til å tre ut av selskapet med 6 måneders skriftlig varsel. Uttreden foretas ved at selskapet innløser uttredende deltakers aksjer. Innløsningssummen skal tilsvare eiers kostpris for aksjene i selskapet.

Innløsning endrer ikke reguleringen av forholdet mellom aksjeklassene slik dette er regulert i vedtektene.

Selskapet kan oppløses ved tilslutning fra samtlige stemmer i én av selskapets aksjeklasser. Ved oppløsning fordeles netto verdi av selskapets eiendeler forholdsmessig ut fra innskutt egenkapital fra den enkelte deltakerkommune.

Ved oppløsning har den enkelte deltaker rett til å kjøpe kaianlegg og annen fast infrastruktur som ligger i deltakers kommune. Kjøpet foretas til markedspris.

3 AKSJETEGNING, STIFTELSESUTGIFTER OG AKSJEINNSKUDD

Hver av stifterne tegner følgende aksjer:

Kommune	Antall aksjer i Aksjeklasse A	Antall aksjer i Aksjeklasse B	Prosentvis eierandel i Selskapet (avrundet)	Innskutt aksjekapital i NOK
Askøy	500		5	500 000
Austrheim	100		1	100 000
Bergen		4 998	50	4 998 000
Fedje	100		1	100 000
Fjell	1 100		11	1 100 000
Lindås	1 600		16	1 600 000
Meland	100		1	100 000
Os	500		5	500 000
Radøy	100		1	100 000
Sund	100		1	100 000
Øygarden	800		8	800 000
SUM	5000	4 998	100	9 998 000

Selskapet skal dekke stiftelsesutgiftene, som antas å ville påløpe slik:

Utgift	Beløp NOK
Registrering i Foretaksregisteret	5.666,-
Salær til advokat	10.000,-
Honorar til revisor	5.000,-
SUM stiftelsesutgifter	20.666,-

Aksjeinnskuddet forfaller til oppgjør innen 1. desember 2016.

4 STYREMEDLEMMER, REVISOR OG VALGKOMITÉ

Selskapets styremedlemmer og varamedlemmer er:

Navn

Jan Erik Kjerpeseth

Anne-Grete Strøm-Erichsen

Geir Vassdal

Hege Økland

Astrid Aarhus Byrknes

~~Terje Søviknes~~ *Espen Aarnes*

Tom Georg Indrevik

Atle Dævøy

Nina Bognøy

Verv

styrets leder

styremedlem

styremedlem

styremedlem

styremedlem

styremedlem

styremedlem

styremedlem

varamedlem

Selskapets revisor er:

Navn

BDO AS

Adresse

O. J. Brochsgate 16A, 5836 Bergen

Org.nr.

993 606 650

Selskapets valgkomité er:

Navn

Dag Inge Ulstein

Per Rune Eikeseth

Terje Søviknes

Anne Dahle Austrheim

Verv

leder

medlem

medlem

medlem

5 STIFTELSE AV SELSKAPET - DATO OG UNDERTEGNING

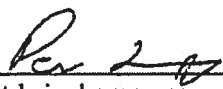
Når alle stifterne har undertegnet stiftelsesdokumentet, er aksjene tegnet og selskapet stiftet.

Solstrand, 4. november 2016

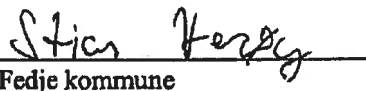
- Signaturside følger -

Signaturside for stiftelse av Bergen og Omland Havn AS

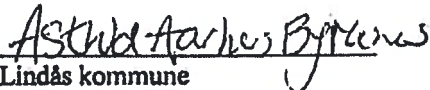

Askeøy kommune
Navn:

Austrheim kommune
Navn:

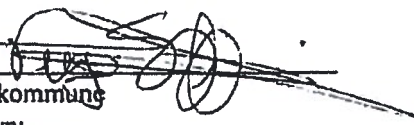

Bergen kommune
Navn:

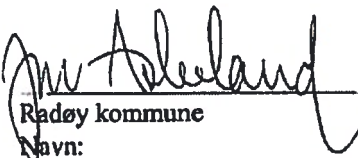

Fedje kommune
Navn:

Fjell kommune
Navn: Tar Gunn DURHAM.

Lindås kommune
Navn:

Meland kommune
Navn:

Os kommune
Navn:

Radøy kommune
Navn:

Sund kommune
Navn:

Øygarden kommune
Navn: